

COVID 19 პანდემია და მისი გავლენა შემოსავლების აღიარებაზე

მარიამ ვარდიაშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ასოცირებული პროფესორი, ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი

მარინა მაისურაძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ასოცირებული პროფესორი, ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი

სტატიაში განილულია COVID 19 პანდემიით შექმნილ სიტუაციებსა და გარემოებებში ფასს 15-ით „ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“, შემოსავლების აღიარების ის ასპექტები, რომლებზეც ძირითადად გავლენას იქონიებს პანდემიით გამოწვეული კრიზისი, რომლის დროსაც იცვლება მყიდველების ქცევა.

შესაბამისად შეიძლება შეიცვალოს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ცვალებადი ანაზღაურება. იმისათვის, რომ სამართლიანად აისახოს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული გარემოებები და საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში მომხმარებელი ცვლილებები საჭირო ხდება არსებული კონტრაქტების გადასინჯვა და ცვალებადი ანაზღაურების ხელახალი შეფასება.

გაურკვეველობებმა, რომელიც დაკავშირებულია COVID 19 პანდემიასთან და ამჟამინდელ საბაზრო პირობებთან, ასევე შეიძლება გამოიწვიოს მომხმარებელთა კონტრაქტების მოდიფიკაცია. ზოგიერთი მოდიფიკაცია მხედველობაში მიიღება პერსპექტიულად, ხოლო სხვები მხედველობაში მიიღება კუმულაციური მიდგომის გამოყენებით.

აგრეთვე შესაძლებელია, რომ საწარმოები ახლა უფრო მეტად იყვნენ მზად, რათა მიიღონ ნაწილობრივი გადახდის ან გადახდის ვადების გახანგრძლივების გადაწყვეტილება.

საწარმოებმა უნდა გააანალიზონ, არსებული გარემოებები და ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ნებისმიერი აქტივი ან სავაჭრო დებიტორული დავალიანება გაუფასურების შემდგომ უნდა შეაფასონ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შესაბამისად.

საკვანძო სიტყვები: ამონაგები, სახელშეკრულებო აქტივი, ცვალებადი ანაზღაურება, კონტრაქტი

კორონავირუსულმა პანდემიამ მნიშვნელოვნად შეცვალა მსოფლიოს ეკონომიკური ცხოვრება. პანდემიამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური აღრიცხვისა და ანაგარიშგების სხვადასხვა ასპექტზე, მათ შორის ფასს 15-ის „ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“, მიხედვით შემოსავლების აღიარებაზე.

ვირუსთან ბრძოლის ღონისძიებების განხორციელების შემდეგ, ეკონომიკური აქტივობის შენელების შედეგად, კომპანიები როგორც წესი, ელიან შემოსავლისა და გრძელვადიანი კონტრაქტების შესრულების ვალდებულებების მნიშვნელოვან შემცირებას.

შემოსავლების კლება შეიძლება წარმოიქმნას საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციის მოცულობის შემცირებისა და ცვალებადი ანაზღაურების ცვლილების შედეგად.

COVID პანდემიამ შეიძლება გამოიწვიოს მნიშვნელოვანი გაურკვეველობა მომხმარებელთა ქცევასთან დაკავშირებით, მაგალითად, სავარაუდოა, რომ ეკონომიკური გარემოს ცვლილებების შედეგად მომხმარებლები შეეცდებიან შეცვალონ კონტრაქტები, ასევე შესაძლებელია შეიცვალოს მომხმარებელთა გადახდის უნარი, გაიზარდოს გაზრდილი ფულადი სახსრების დაბრუნების ვალდებულება და სხვა.

ასევე შეიძლება მენეჯმენტმა, ხელახალი მოლაპარაკებით, მიიღოს მომხმარებელთა მხარდაჭერის პროგრამა დათმობების ან დამატებითი წახალისების შეთავაზებით და გადახდის პირობების გახანგრძლივების გზით.

არსებული კონტრაქტების მიხედვით შემოსავლების ახლად აღიარებისას გაითვალისწინება ცვლადი ფაქტორები, როგორიცაა ფასდაკლება, დაბრუნება, სესხები, წახალისება, შესრულების პრემიები და ჯარიმები.

ამონაგების ხუთ საფეხურიანი მოდელი

ფასს 15 ემყარება ძირითად პრინციპს, რომელიც მოითხოვს საწარმომ ამონაგები აღიაროს იმ თანხით, რომლის მიღების უფლებასაც მოიპოვებს მომხმარებლებისათვის საქონლის ან მომსახურების გადაცემის სანაცვლოდ მაშინ, როდესაც შეასრულებს ვალდებულებას, დაპირებული საქონლის ან მომსახურების მომხმარებლებისათვის გადაცემით. ამ პრინციპის გამოყენება გულისხმობს ხუთ საფეხურიანი მოდელის დაცვას.

როგორც წესი, როდესაც ხელშეკრულება აკმაყოფილებს ფასს 15-ის მოდელის გამოყენების პირობებს, მომხმარებლებისათვის გადაცემული საქონლის ან მომსახურების სანაცვლოდ, საწარმოს მიერ მოპოვებული უფლება ანაზღაურებაზე, თუ ეს უფლება დამოკიდებულია დროის გარკვეული პერიოდის გასვლის გარდა სხვა რამეზე (მაგალითად, საწარმოს სამომავლო საქმიანობის შედეგებზე) აღიარდება სახელშეკრულებო აქტივად.

კლიენტის გადახდის უნარის ნებისმიერი გაუარესებით, საწარმომ სახელშეკრულებო აქტივის გაუფასურებით მოსალოდნელი ზარალი უნდა შეაფასოს ფასს 9-ის შესაბამისად. სახელშეკრულებო აქტივის გაუფასურება უნდა შეფასდეს, აისახოს და გამჟღავნდეს იმავე საფუძველზე, რომელიც გამოიყენება ფასს 9-ის მოქმედების სფეროში მყოფი ფინანსური აქტივების გაუფასურების მიმართ (ფასს 15)

ცვალებადი ანაზღაურება

თუ მომხმარებლებთან დადებული ხელშეკრულებით ანაზღაურება მოიცავს ცვალებად ანაზღაურებას, საწარმომ, ხელშეკრულების დადებისას უნდა შეაფასოს ანაზღაურების ის ოდენობა, რომლის მიღების უფლებასაც მოიპოვებს იგი დაპირებული საქონლის ან მომსახურების გადაცემის სანაცვლოდ. (ფასს 15)

არსებულ გარემოებებში საჭირო იქნება მომხმარებლებთან ახალი და არსებული კონტრაქტებით ცვალებადი ანაზღაურების განხილვა-შეფასება, რადგან პანდემიის შედეგად ცვალებადი ანაზღაურების შეფასება შეიძლება შეიცვალოს.

მომხმარებელთან დადებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ანაზღაურების ოდენობა შეიძლება იცვლებოდეს სხვადასხვა სახის სპეციალური ფასდათმობის, ფულადი სახსრების დაბრუნების, კრედიტის, მასტიმულირებელი ფასების, საქმიანობის შედეგებზე დაფუძნებული ბონუსების, ჯარიმების ან სხვა მსგავსი მუხლების შედეგად. (ფასს 15) საწარმო, რომელიც აკეთებს ასეთ შეფასებას ხელშეკრულების დაწყებისას, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს უნდა განაახლოს (გააკორექტიროს) გარიგების ფასის შეფასება (მათ შორის, ხელახლა უნდა განსაზღვროს, ცვალებადი ანაზღაურების შეფასების თანხის სიდიდე შეზღუდულია თუ არა), რათა სამართლიანად აისახოს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული გარემოებები და საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში გარემოებებში მომხდარი ცვლილებები. (ფასს 15).

ცვალებადი ანაზღაურების განახლებული შეფასება (მათ შორის, ნებისმიერი თანხა, რომელიც შეზღუდულია) უნდა ასახავდეს საწარმოს მოლოდინებს ანაზღაურების ოდენობის ცვლილების შესახებ, რომლის უფლებასაც ის მოელის ნებისმიერი მოგვარებული განუსაზღ-

ღვრელობების ან ახალ, პანდემიასთან დაკავშირებული გაურკვევლობის შესახებ ინფორმაციის გათვალისწინებით.

ხელშეკრულების შესასრულებელ ვალდებულებებზე გარიგების ფასში ცვალებადი ანაზღაურების შეფასების ცვლილების გამო საწარმომ ხელახლა არ უნდა გაანაწილოს გარიგების ფასი, ხელშეკრულების გაფორმების შემდეგ განცალკევებით გასაყიდი ფასების ცვლილებების ასახვისთვის. უკვე დაფარულ შესასრულებელ ვალდებულებაზე მიკუთვნებული თანხები უნდა აღიარდეს ამონაგების სახით, ან ამონაგების შემცირების სახით იმ პერიოდში, როდესაც გარიგების ფასი შეიცვალა.

ცვალებადი ანაზღაურების ცვლილებამ შესაძლოა გამოიწვიოს აღიარებული ამონაგების შემცირება.

მაგალითად, საწარმომ 2020 წლის ბოლოს 31 დეკემბერს, გააფორმა კონტრაქტი მომავალი წლის მაისამდე რვა ტრაქტორის წარმოებაზე. მყიდველი დათანხმდა 10,000 ლარი გადაეხადა თითოეული ტრაქტორის მიწოდებისას. ხელშეკრულება ითვალისწინებს ბონუსს 20,000 ლარს, თუ ყველა ტრაქტორი მიწოდებული იქნება 2021 წლის 30 ივნისამდე. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მიწოდებულია ექვსი ტრაქტორი, მეშვიდე დასასრულს უახლოვდება და მერვეს მიწოდება დაგეგმილია 31 მაისს. 2021 წლის 31 მარტს საწარმომ სოციალური დისტანციის წესების გამო შეწყვიტა ტრაქტორის წარმოება. მენეჯმენტი ვარაუდობს, რომ მაღალი ალბათობით, შემდგომში, ცვალებად ანაზღაურებასთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობის პრობლემის გადაჭრის დროს, დაგროვილი აღიარებული ამონაგების სიდიდე მნიშვნელოვნად არ შემცირდება.

ამიტომ, 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საწარმომ შემოსავალი აღიარა 6 ტრაქტორის მიწოდებით $10,000 \times 6 = 60,000$ ლარი, ბონუსი $20,000 \times 6/8 = 15,000$ ლარი, სულ 75,000 ლარი.

2021 წელს გაიკვამ, რომ ვალდებულების შესრულებლობის გამო შესრულების ბონუსი არ მიიღება. შესაბამისად დაკორექტირდება 2020 წელს აღიარებული შემოსავლის ჯამური თანხა და საერთო შემოსავალი აღიარებული იქნება ბონუსის გარეშე 60,000 ლარად.

ხელშეკრულების მოდიფიკაცია და შეწყვეტა

გაურკვევლობამ, რომელიც დაკავშირებულია COVID 19 პანდემიასთან და ამჟამინდელ საბაზრო პირობებთან, ასევე შეიძლება გამოიწვიოს მომხმარებელთა კონტრაქტების ცვლილებები. გარდა ამისა, ერთეულებმა და მომხმარებლებმა შეიძლება უფრო მეტად შეწყვიტონ კონტრაქტები (მთლიანად ან ნაწილობრივ), რაც ფასს 15-ის მიხედვით ასევე წარმოადგენს ხელშეკრულების მოდიფიკაციის ფორმას. ხელშეკრულების ცვლილება ხდება მაშინ, როდესაც ხელშეკრულების მხარეები შეთანხმდებიან შეცვალონ კონტრაქტის საგანი ან ფასი (ან ორივე) და ეს ცვლილებები წარმოქმნის ახალ ან ცვლის ხელშეკრულების მხარეთა კანონიერად აღსრულებად უფლებებსა და ვალდებულებებს.

საწარმოებმა უნდა აღრიცხონ ხელშეკრულების მოდიფიკაცია ფასს 15-ის მოთხოვნების შესაბამისად, რომელიც ითვალისწინებს ზოგიერთი მოდიფიკაციის ცალკეულ კონტრაქტებად აღიარებვას, ხოლო სხვები შეიძლება გახდეს თავდაპირველი ხელშეკრულების ნაწილი და აღიარებოს როგორც ერთი კონტრაქტი. გარდა ამისა, ზოგიერთი მოდიფიკაცია მხედველობაში

მიიღება პერსპექტიულად, ხოლო სხვები მხედველობაში მიიღება კუმულაციური მიდგომის გამოყენებით.

საწარმოებმა ასევე უნდა განსაზღვრონ, არის თუ არა ახალი კონტრაქტი არსებულ მომხმარებელთან არსებული ხელშეკრულების მოდიფიკაცია. ამ ანალიზის გაკეთებისას მათ უნდა გაითვალისწინონ შესაბამისი ფაქტები და გარემოებები, ასევე ფასს 15-ის მოთხოვნები, რომელის მიხედვით ეს ხელშეკრულებები უნდა აღირიცხოს, როგორც ერთი ხელშეკრულება, თუ დაკმაყოფილებულია ქვემოთ ჩამოთვლილი კრიტერიუმებიდან ერთი ან რამდენიმე:

- ხელშეკრულებებზე მოლაპარაკება წარმოებს, როგორც ერთი კომერციული მიზნის პაკეტზე;
- ერთი ხელშეკრულების ფარგლებში გადასახდელი ანაზღაურების ოდენობა დამოკიდებულია სხვა ხელშეკრულების ფასზე, ან შესრულებაზე (შედეგებზე); ან
- ხელშეკრულების მიხედვით დაპირებული საქონელი ან მომსახურება (ან თითოეული ხელშეკრულებით დაპირებული ზოგიერთი საქონელი ან მომსახურება) ერთი შესასრულებელი ვალდებულების ნაწილია.

ვფიქრობთ, რომ ფასს 15-ით აღრიცხული ხელშეკრულების ცვლილება შეიძლება მიუთითებდეს „ფაქტებისა და გარემოებების მნიშვნელოვან ცვლილებაზე“ (იხ. ფასს 15-ის პუნქტი 13) და ფასს 15-ის კრიტერიუმების ხელახალი შეფასების აუცილებლობაზე.

თანხის დაბრუნებისა და გადახდის ვადების გახანგრძლივების ალბათობასთან დაკავშირებული საკითხები საჭიროებს ფრთხილ ანალიზს და მისმა შედეგებმა შეიძლება გავლენა მოახდინოს გადაწყვეტილებაზე, არის თუ არა არსებული კონტრაქტი აღრიცხული ფასს 15-ის შესაბამისად.

ანაზღაურების მიღების ალბათობა და გადახდის ვადების გახანგრძლივება

COVID 19-ის პანდემიამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს მყიდველების მიერ თანხის გადახდის შესაძლებლობაზე, ან უკან დაბრუნების უფლებით გაყიდვის ოპერაციასთან დაკავშირებით ფულადი სახსრების დაბრუნებაზე. აგრეთვე შესაძლებელია, რომ საწარმოები უფრო მეტად იყვნენ მზად, რათა მიიღონ ნაწილობრივი გადახდის ან გადახდის ვადების გახანგრძლივების გადაწყვეტილება.

საწარმოებმა უნდა გააანალიზონ, შემდეგი გარემოებები:

- ფასს 15-ის მიხედვით გათვალისწინებული ცვლადი ანაზღაურების მიღების ალბათობა, ხელშეკრულების დადებისას;
- ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ნებისმიერი აქტივის ან სავაჭრო დებიტორული დავალიანების გაუფასურების შემდგომი შეფასება ფასს 9-ის-ფინანსური ინსტრუმენტები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შესაბამისად.
- ხელშეკრულების დანახარჯებთან დაკავშირებული აქტივების გაუფასურება და მნიშვნელოვანი დაფინანსების კომპონენტების იდენტიფიცირება.

იმისათვის, რომ შეთანხმებაში გათვალისწინებულ იქნეს ფასს 15-ის „მომხმარებელთან დადებული ხელშეკრულებები“ მოთხოვნები, სავარაუდო უნდა იყოს, რომ საწარმო მიიღებს იმ ანაზღაურებას, რომლის უფლებასაც იგი მოელის იმ საქონლის ან მომსახურების სანაცვლოდ, რომელიც გადაეცემა მომხმარებელს. ფასს 15-ის შესაბამისად თანხის დაბრუნების ალბათობის

შეფასებისას, საწარმოებმა ჯერ უნდა განსაზღვროს ტრანზაქციის ფასი შემოსავლების აღიარების მოდელის მე-3 საფეხურის მიხედვით. ხელშეკრულების ფასი და ტრანზაქციის ფასი განსხვავდება, თუ ხელშეკრულების დაწყებისას საწარმო დაასკვნის, რომ მან შესთავაზა ან სურს მიიღოს დათმობა ფასში (ცვლადი ანაზღაურების ფორმა). საწარმო შეიძლება დათანხმდეს ხელშეკრულებაში მითითებულ ფასზე დაბალ ფასს, რათა დაამყაროს ან გააუმჯობესოს ურთიერთობა მომხმარებლებთან, ან მომხმარებლებს შეიძლება ჰქონდეს გონივრული მოლოდინი, რომ საწარმო შეამცირებს ფასს, რომელიც ეფუძნება მის ნორმალურ ბიზნეს პრაქტიკას. საწარმო ამცირებს ხელშეკრულების ფასს, რათა განსაზღვროს გარიგების ფასი ხელშეკრულების დადების დროს. შემდეგ, ამ ტრანზაქციის განსაზღვრული ფასის საფუძველზე, ხდება ანაზღაურების ალბათობის შეფასება ფასს 15-ის მიხედვით. საწარმომ ასევე უნდა შეაფასოს სახელშეკრულებო აქტივები ან სავაჭრო მოთხოვნები, ფასს 15-ის ფარგლებში არსებული კონტრაქტებიდან გამომდინარე, ფასს 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის მიხედვით.

იმ შემთხვევაში, თუ კონტრაქტის ცვლილებების დაწყების შემდეგ იცვლება თანხა, რომელსაც საწარმო მოელის რომ მიიღებს, მაშინ საწარმოს შეიძლება დასჭირდეს მნიშვნელოვანი განსჯა, რათა დადგინდეს, არის თუ არა ცვლილება განპირობებული:

- 1) ხელშეკრულების დადებისას გამოვლენილი ცვლილებით ცვლადი ანაზღაურების შეფასებაში, (რომელიც იქნება გათვალისწინებული, როგორც გარიგების ფასის ცვლილებად)
- 2) იდენტიფიცირებადი საკრედიტო მოვლენა (მაგალითად, მომხმარებლების ცნობილი ან მოსალოდნელი შემცირება, ცნობილი ან მოსალოდნელი გაკოტრება ან სხვა ფინანსური რეორგანიზაცია ან მოთხოვნა ეკონომიკური მიზეზების გამო შეღავათი გადახდაზე), რომელიც იწვევს უიმედო ვალს და განიხილება როგორც დანაკარგი, გაუფასურება ფასს 9-ის მიხედვით. არსებულ მყიდველებთან ხელშეკრულებების პირობების ცვლილების შემთხვევაში საწარმოებმა ასევე უნდა განსაზღვროს, ხდება თუ არა ცვლილება კონტრაქტებში.

ახალ ან არსებულ მყიდველებზე გადახდის ვადის გაგრძელების შეთავაზება შეიძლება მიუთითებდეს, რომ ხელშეკრულებაში არის მნიშვნელოვანი დაფინანსების კომპონენტი. თუ არსებობს მნიშვნელოვანი დაფინანსების კომპონენტი, საწარმომ უნდა მოახდინოს ტრანზაქციის ფასის კორექტირება ფულის დროითი ღირებულების გათვალისწინებით, თუ ხელშეკრულების მხარეებს შორის შეთანხმებული გადახდის ვადები მყიდველს ან საწარმოს (გამყიდველს) აძლევს მნიშვნელოვან ფინანსურ სარგებელს.

მომხმარებელთა სტიმულირება

საწარმოებმა თავიანთ მომხმარებლებს შეიძლება შესთავაზონ დამატებითი სტიმულირება, როგორიცაა უფასო საქონელი ან მომსახურება, რათა წაახალისონ ისინი შესაძენად. საწარმოებს ასევე შეუძლიათ შეცვალონ თავიანთი პროდუქციის ფასები მომხმარებელთა საჭიროებების შესაბამისად, ან შესთავაზონ მზა პროდუქციის შენახვა, როდესაც მყიდველს არ აქვს მათი დაუყოვნებლივ მიღების შესაძლებლობა.

კლიენტებისათვის უფასო საქონლისა და მომსახურების მიწოდება დამოკიდებულია კონკრეტული შეთავაზების ფაქტებსა და გარემოებებზე. ნებისმიერი წინადადება, რომელიც ქმნის ან ცვლის არსებული იურიდიული ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ მხარეთა დაცულ უფლე-

ბებსა და მოვალეობებს აღირიცხება როგორც ხელშეკრულების მოდიფიკაცია. ფასს 15-ის მიხედვით ხელშეკრულების მოდიფიკაცია ნიშნავს ხელშეკრულების მონაწილე მხარეთა მიერ დამტკიცებული ხელშეკრულების საგნის ან ფასის (ან ორივეს) ცვლილებას.

ფასს 15-ის თანახმად, საწარმომ პროდუქციის გადაცემასთან დაკავშირებული შესასრულებელი ვალდებულების შესრულების მომენტის დასადგენად უნდა შეაფასოს, როდის მოიპოვებს მომხმარებელი კონტროლს პროდუქციაზე. სახელშეკრულებო პირობებიდან გამომდინარე (მათ შორის, მიწოდებისა და ტრანსპორტირების პირობების), ზოგიერთი ხელშეკრულების შემთხვევაში მომხმარებელს კონტროლი გადაეცემა მის ტერიტორიაზე პროდუქციის მიწოდებისას, ან საწარმოს მიერ პროდუქციის გაგზავნის მომენტში. თუმცა, ზოგიერთი ხელშეკრულების მიხედვით, მომხმარებელმა პროდუქციაზე კონტროლი შეიძლება მაინც მოიპოვოს, მიუხედავად იმისა, რომ პროდუქცია რჩება საწარმოს ფიზიკურ მფლობელობაში. ასეთ შემთხვევაში, მიიჩნევა, რომ მომხმარებელს აქვს საქონლის ან მომსახურების გამოყენების მიზნის განსაზღვრისა და მასთან დაკავშირებული პრაქტიკულად მთელი დარჩენილი სარგებლის მიღების შესაძლებლობა, მიუხედავად იმისა, რომ გადაწყვიტა, არ გამოეყენებინა პროდუქციის ფიზიკური ფლობის მოპოვების უფლება. მაშასადამე, საწარმო არ აკონტროლებს ამგვარ პროდუქტს. ამის ნაცვლად, საწარმო მომხმარებელს უწევს მის საკუთრებაში მყოფი აქტივის შენახვის (დაცვის) მომსახურებას.

საწარმოებმა უნდა განიხილონ, საჭიროა თუ არა შემოსავლების უფრო დეტალური გამჟღავნება გაურკვევლობის ან ბიზნეს პრაქტიკის ცვლილების გამო, რაც განპირობებულია კორონავირუსის პანდემიით. მაგალითად, თუ საწარმო აფასებს ცვლად ანაზღაურებას (მათ შორის ზღვრის გამოყენებას), მან უნდა გაამჟღავნოს ინფორმაცია გამოყენებული მეთოდების, საწყისი მონაცემების და ვარაუდების შესახებ.

ორგანიზაციებმა ასევე უნდა გაამჟღავნონ გარკვეული ინფორმაცია მისი შესრულების ვალდებულებების შესახებ, მათ შორის, როდესაც შესრულების ვალდებულებები დაკმაყოფილებულია გაყიდვის ხელშეკრულებით, ბილინგით და გადავადებული მიწოდებით და მნიშვნელოვანი გადახდის პირობებით.

დასკვნები და რეკომენდაციები

ექვგარეშეა, რომ მსოფლიო ეკონომიკაზე კორონავირუსის გავლენის მასშტაბები და სიჩქარე უპრეცედენტოა. ვინაიდან COVID-19 აგრძელებს სწრაფად განვითარებას, ერთეულებმა მა უნდა განიხილონ ადგილი ჰქონდა თუ არა იმ მოვლენებს რომელმაც მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

რაც შეეხება შემოსავლების აღიარებას, როდესაც საქმე ეხება ისეთ სიტუაციებსა და გარემოებებს, როგორიცაა პანდემიით გამოწვეული კრიზისი, ამან შეიძლება ექვეყნებში დააყენოს ორგანიზაციების შესაძლებლობა, დაიცვან კონტრაქტებით განსაზღვრული პირობები. ამიტომ კომპანიებმა ხელახლა უნდა შეაფასონ კონტრაქტებთანთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადების მიღების შესაძლებლობა. საწარმოებს შემოსავლების აღიარებისას, შეიძლება დასჭირდეთ მნიშვნელოვანი განსჯა და ცვალებადი ანაზღაურების ხელახალი შეფასება, პანდემიასთან დაკავშირებული გაურკვევლობების ზემოქმედების დასადგენად.

გარდა ამისა, მიმდინარე და სამომავლო კონტრაქტების აღრიცხვაზე და გამჟღავნებაზე ასევე შეიძლება გავლენა იქონიოს პანდემიის საპასუხოდ მიღებულმა ისეთმა გადაწყვეტილებებმა.

ბეზმა, როგორც კონტრაქტის ცვლილებები, შედეგები იმ მომხმარებლებისთვის რომლებსაც უჭირთ თანხის დაბრუნება, ფასების გადახედვა და სხვა.

ლიტერატურა:

1. ფასს 15 „ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან <https://saras.gov.ge/ka/Ifrs/Pdf/515>;
2. ფასს 9 - ფინანსური ინსტრუმენტები; <https://saras.gov.ge/ka/Ifrs/Pdf/509>
3. Accounting Considerations Related to Coronavirus Disease 2019, IFRS in Focus, March 2020, <file:///C:/Users/Mariami/Downloads/ifrs-in-focus-covid.pdf>
4. 3. APPLICATION OF IFRS STANDARDS IN LIGHT OF THE CORONAVIRUS DISEASE (COVID-19) UNCERTAINTY IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers; April 2020; <https://www.accountancysa.org.za>
5. Особенности учета по МСФО в условиях пандемии коронавирусного заболевания; Ноябрь 2020 года; <https://assets.ey.com>
6. Руслана Віліївна. Київ, 23.04. 2020; COVID – 19 VS Міжнародні стандарти фінансової звітності; <https://www.apu.com.ua/uploads/2019/11>

COVID 19 Pandemic and its Impact on Revenue Recognition

Mariam Vardiashvili

*Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Associate Professor, Doctor of Economics*

Marina Maisuradze

*Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Associate Professor, Doctor of Economics*

SUMMARY

There is no doubt that the scale and speed of the coronavirus impact on the world economy is unprecedented. As COVID-19 continues to develop rapidly, entities should consider whether events have occurred that have had a material impact on the financial statements.

With regard to revenue recognition, when dealing with situations and circumstances such as a crisis caused by a pandemic, this may call into question the ability of organizations to comply with the terms of the contracts. Companies therefore need to re-evaluate their ability to receive cash flow related to contracts. When recognizing revenue, businesses may need significant judgment and reassessment of variable payments, in order to determine the impact of pandemic uncertainties.

In addition, the accounting and disclosure of current and future contracts can also be affected by decisions made in response to a pandemic, such as contract changes, benefits for customers who have difficulties in repayments, price revisions, etc.